

KUNSTKAMERA

Meno kolekcionavimas prasideda čia...

NEO POP ART NOW

Paroda galerijoje „Kunstkamera“
2025 m. vasario 1 – kovo 1 d.

Parodos autoriai:

Vitalijus Čepkauskas
Martynas Gaubas
Rimtautas Gibavičius
Kęstutis Grigaliūnas
Vytautas Kasiulis
Agnė Kišonaitė
Severija Inčiriuskaitė-Kriaunevičienė
Benas Liandzbergis
Linas Liandzbergis
Gabrielius Mackevičius
Indraja Marcinkevičienė
Andrius Miežis
Gediminas Pašvenskas
Evelina Paukštytė
Zita Biliūnaitė-Sodeikienė
Vytautas Tomaševičius
Aira Urbonavičiūtė
Saulius Vaitiekūnas
Jolita Vaitkutė
Nijolė Valadkevičiūtė
Teodoras Kazimieras Valaitis
Mikalojus Povilas Vilutis
Gintaras Znamerovskis
Birutė Žilytė

Parodos kuratoriai:

menotyrininkai Simona Skaigirė ir Ignas Kazakevičius

Ši paroda gimė ganėtinai spontaniškai, kuomet kolega menotyrininkas Ignas Kazakevičius rengė publikaciją žurnalui „nemunas“ apie Poparto (ne)buvimą Lietuvoje. Ignas apklausinėjo ne vieną menotyrininką, tikrindamas seniai lietuviškoje menotyroje išsigalėjusią nuomonę, kad poparto Lietuvoje nėra, kad popartas yra svetimas lietuviškam mentalitetui bei ekspresionistinei neo-arsininkiškai gudaitiškai tapybos tradicijai, vyrausiai keli dešimtmečius Lietuvoje. Šį straipsnį galima perskaityti čia: https://www.nemunas.press/portfolio_page/12-gruodis-2024/

Kadangi esame surengę ir Vladislavo Žiliaus, ir Nijolės Valadkevičiūtės parodas, o aukcionuose turėję Teodoro K. Valaičio, Rimtauto Gibavičiaus, Kosto Dereškevičiaus, Marijos T. Rožanskaitės, Mikalojaus P. Vilučio, Birutės Žilytės, Kęstučio Grigaliūno, Gintaro Znamerovskio darbų – poparto stilistiką naudojusių menininkų pavardės tiesiog veržėsi. Toliau su Ignu pradėjome „brainstorm‘inti“ – atradome, prisiminėme dar daugiau nei tuziną pavardžių, tame tarpe ir pačios jaunosios kartos, kuriuos galima kategorizuoti kaip „popartinius“ autorius. Kąžkuriuo momentu mums net ėmė atrodyti, kad (neo)popartas – viena iš dominuojančių dabartinių vizualiųjų menų stilistikų.

Taigi, paroda gimė reflektuojant debatą tarp menotyrininkų: egzistuoja popartas lietuviškoje dailės tradicijoje, ar ne? O jeigu taip – kiek aktyvi ir turinti visuomeninė poveikį yra ši stilistika? Ir kaip ji mutavo, kokia jos raida?

Parodos kuratoriai akivaizdžiai atstovauja poziciją, kad poparto srovė lietuviškame dailės kontekste ne tik, kad egzistuoja, bet nepertraukiamai egzistavo nuo maždaug 1970-ųjų (taigi, beveik sinchroniškai su vakarietišku popartu) iki pat šių dienų, transformuodamasi nuo klasikinio „warholiško“ poparto iki reiškinių, kurį galėtume įvardinti neo-popartu.

Klasikiniam popartui būdinga: populiaros („žemosios“) kultūros ženklų ir vaizdų kalbos naudojimas, figūratyvumas, grožio kanonų klišių eksploatavimas, vartotojiškumo kritika, pop-ikonų inkorporavimas, iš reklamos ateinantys stilistiniai ypatumai (ryškios, neoninės spalvos, komiksų, reklamos ir animacijos įtaka, reportažinio stiliaus komponavimas), flirtas su kiču.

Reiškiniui, kurį mes galime įvardinti kaip „neo-popartas“, šalia klasikinių poparto elementų specifiškai būdinga: konceptualizmo įtaka, kuri sąlygoja, kad turinys tampa sudėtingesnis, daugiasluoksniškesnis; socialiai atsakingų, ekologijos, tvarumo, lyčių lygybės ir kitokių socialinių temų refleksija, kompiuterinių žaidimų, videoklipų bei skaitmeninio meno elementų inkorporacija į bendrą meninę raišką, sarkazmas bei ironija.

Tikiuosi, ši ekspromtiška nedidelės apimties paroda įrodys poparto ir neo-poparto gyvastingumą lietuviškame dailės kanone bei taps puikia paskata padaryti gilią, nuoseklią ir kur kas didesnės imties (neo)poparto parodą ateityje.

Ir beje, tik jau įpusėję rengti parodą susigriebėme, kad Paryžiuje, Louis Vuitton Fondation, irgi kaip tik šiuo metu vyksta poparto meno paroda. Ir net parodų plakatų foninės spalvos labai panašios. Sutapimas, o gal – idėjų sklandymo ore demonstracija bei poparto sugrįžimo įrodymas?

dr. Simona Skaistgirė, menotyrininkė